

SİMİT ve PEYNİR'le "BİLİM İNSANI ÖYKÜLERİ"

Jacques
Yves
Cousteau

1910-1997

Yazan ve Çizen:
Bilgin Ersözlü

I. Dünya Savaşı'nın hemen sonrası, Fransa'nın Akdeniz sahillerinde bir tatil beldesi...

Jacques! Jacques!
Haydi çık artık oğlum,
üşüyeceksin.

Blup blup!

Aklı fikri suyun altında
bu çocuğun, ne yapacağız
bununla biz böyle?

Ay, nasıl okunuyor bu isim?

"Jak Yiv Kusto" şeklinde
Simitçiğim. Herkes "Kaptan Kusto"
diyor ama. Sen de öyle de.

Cousteau, harçlıklarını biriktirerek henüz 13 yaşındayken amatör bir kamera satın alır.

Babacığım, bu kamerayı suyun altında
kullanmanın bir yolunu bulabilir miyiz?

Peki ya ıslanmazsa?

Ama ıslanırsa
bozulur oğlum.

Evet, öyle görünüyor.

Anlaşıldı. Balıkları filme çekmeyi
kafaya koydu bu çocuk.

Denize olduğu kadar makinelere de meraklı olan Cousteau, 1930 yılında orduya katılarak deniz subayı olur.

Rahat! Hazır ol!
Subay Cousteau,
sıraya gir!

Kameramın su geçirmezliğini sağladım
ama suyun altında rahat nefes
alamadıktan sonra, çeksem çeksem
kısa film çekerim ben!

Ohoo! Akli bir karış
havada bunun.

"Bir karış havada" değil de,
"bin kulaç dipte" diyelim istersen.

O dönemde dalgıçlar nefeslerini ne kadar uzun süre
tutabiliyorlarsa su altında o kadar kalabiliyordu.

Yüzeyden hava
pompalamaya
dayanan ağır
sistemlerse
dalgıçların
su altındaki
hareketlerini
kısıtlıyordu.

Haydi yallah hop hop hop...

Kazara hortuma basmasalar bari!

Ay aman, dikkat!

Kaptan Cousteau
araştırmalarını sürdürür
ve birlikte çalıştığı
mühendis arkadaşlarının
yardımıyla 1943 yılında,
"dalgıç"ları "balıkadam"lara
dönüştürecek bir buluş ortaya
koyar. Bu, insana suyun altında
nefes alma olanağı veren
bir aygıttır. Bir tüpün
içine sıkıştırılan
havanın, akciğerlere
ulaşmasını sağlayan düzenek,
zaman içinde geliştirilerek
SCUBA adını alacaktır.

Kaptan Cousteau, II. Dünya Savaşı'nın ardından orduda bir su altı araştırma ekibi kurar. Bir yandan savaştan kalma su altı mayınlarını temizlerken diğer yandan su altı dalış tekniklerini ve kullandıkları donanımları geliştirirler. Araştırmalar sırasında 2.000 yıllık bir Roma batığını ortaya çıkardıklarında yeni donanımların su altı arkeolojisine büyük katkıda bulunacağı anlaşılır.

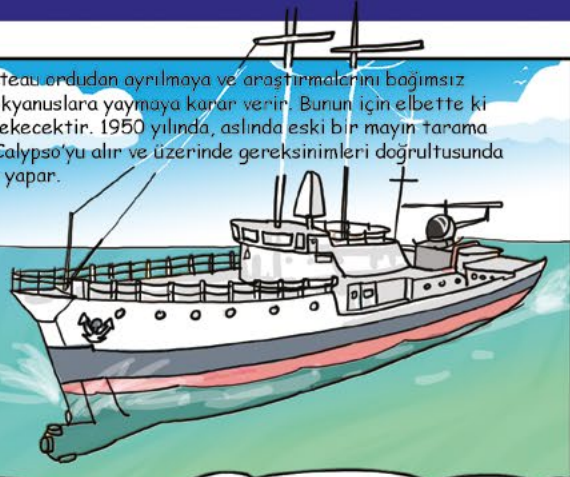

Aa, ne acayip bir burnu var bu balığın?

O bir balık değil, yunus bir kere, akıllım!

Kaptan Cousteau ordudan ayrılmaya ve araştırmalarını bağımsız olarak tüm okyanuslara yaymaya karar verir. Bunun için elbette ki bir gemi gerekecektir. 1950 yılında, aslında eski bir mayın tarama gemisi olan Calypso'yu alır ve üzerinde gereksinimleri doğrultusunda değişiklikler yapar.

"Yunus balığı" demek de mi yanlış yani?

Evet yanlış, sadece "yunus" denir çünkü yunuslar da bizim gibi memelidir. Neyse, Calypso'yu anlatıyor bak.

Calypso, 1955 yılında Marsilya Limanı'ndan ayrılır ve okyanuslardaki mercan kayalıklarına doğru yola çıkar. Cousteau bu yolculuğunda çektiği filmlerle, ünlü "Sessiz Dünya" belgeselini yapar. İnsanoğlu, denizler altındaki yaşamı ilk kez evde izleme ve tanıma fırsatı bulmuştur.

Ha ha ha, Şu balığın ne komik bir yüzü var, değil mi Peynir?

Ne demezsin!

Cousteau, denizlerin daha önce erişilememiş derinliklerini keşfetmeye kararlıdır. 1959 yılında bir başka mühendis arkadaşıyla birlikte "Dalan Daire" adını verdiği bir araç tasarlar. İki kişinin sığabildiği, yüksek manevra kabiliyetine sahip bu denizaltı sayesinde derinliklerin sırları iyice açığa çıkar.

Ne cesur insanlar bunlar!

Bilim ve balık aşkı işte!

Cousteau, Calypso ve ekibiyle birlikte uzun yıllar boyunca dünyanın bütün denizlerinde köpekbalıklarının, balinaların, ahtapotların, deniz kaplumbağalarının, fokların, yunusların, mercanların ve akla gelebilecek her türlü deniz canlısının yaşantısını inceler. İnsanların okyanusları nasıl kirlettiğini, denizlerde yaşayan pek çok türün soyunu nasıl tehdit ettiğini belgeler.

Vay canına! Dolaşmadığı deniz kalmamış Cousteau Amca'nın.

Oh, ne çok çeşit balık yemiştir kim bilir!

Fransız subay ve dalgıç Jacques Cousteau, akademik bir eğitim almaya da insanlığa ve dünyamıza büyük hizmetler vermiş bir araştırmacıdır. Amaçlarına ulaşmasını engelleyen eksiklerini belirlemiş ve çevresinden yardım alarak yaptığı buluşlarla çalışmalarını ilerletmeyi başarmıştır. Öğrendiklerini, çektiği yüzlerce film ve yazdığı onlarca kitap aracılığıyla tüm insanlıkla paylaşmış, özellikle 1970'li yıllardan sonra aşırı avlanmanın, sahil kentlerindeki düzensiz gelişmenin ve kirlenmenin deniz yaşamını tehdit edişine dikkat çekmiştir. Çalışmaları, hem bilim insanlarına kaynak olan hem de çevreci kuruluşların ve hükümetlerin denizlerdeki doğal yaşamın korunması için önlem almalarını sağlayan kaptanımızı hep sevgiyle hatırlayacağız.

Biz de öyle, değil mi Simit?

Evet evet... Haydi, bittiyse gidip birer porsiyon istavrit yiyelim. Canım çekti bu kadar çok balık görünce.

